

TEMA 20: ORGANITZACIÓ DE GRUPS I TASQUES. LA PLANIFICACIÓ DE LES TASQUES A L'ENSENYAMENT I L'APRENTATGE A L'ÀREA D'EF. MODELS DE SESSIÓ.

1. INTRODUCCIÓ
2. ORGANITZACIÓ DE GRUPS
 - 2.1. ESTRUCTURES DE GRUPS
 - 2.2. DISTRIBUCIÓ DE GRUPS
 - 2.2.1. MITJANS DIDÀCTICS
3. ORGANITZACIÓ DE TASQUES
 - 3.1. SELECCIÓ DE LES TASQUES
 - 3.2. PRINCIPIS DE LES TASQUES
4. PLANIFICACIÓ DE LES ACTIVITATS A L'ENSENYAMENT I L'APRENTATGE A L'ÀREA D'EF: MODELS DE SESSIÓ
 - 4.1. MODELS TRADICIONALS DE SESSIÓ
 - 4.2. TENDÈNCIES ACTUALS

1. INTRODUCCIÓ

De vegades tendim a pensar que una excessiva organització i planificació del procés d'E-A pot arribar a limitar molt un correcte desenvolupament de l'EF. D'altra banda, l'experiència pròpia i aliena demostra que l'absència d'aquesta organització sovint és motiu de conflictes i tensions entre alumnes i Mestres.

Per tant, necessitem una mínima organització per treure el màxim profit del poc temps de les sessions. És millor perdre temps els primers dies en organitzar-se, que estar perdent-lo cada dia reorganitzant-se.

2. ORGANITZACIÓ DE GRUPS

Veurem en aquest apartat les principals estructures de grup que podem trobar durant el procés d'E-A i com, segons siguin aquestes estructures, podem incidir en la seva distribució.

2.1. ESTRUCTURES DE GRUPS

Les principals estructures de grup que podem trobar-nos durant el Procés d'ensenyament depenen de:

- a) Grup cohesionat o no. Sempre intentarem buscar la màxima cohesió. Això ens permetrà assolir millor els objectius de grup.
- b) Tamany del grup. No cal dir que quan més nombrós sigui el grup més dificultats metodològiques tindrem. Igualment un grup massa reduït també pot dificultar el procés. L'ideal seria entre 20 i 30 alumnes.
- c) Nivell socio-cultural del grup. Aquest aspecte no ha de fer variar els objectius del procés d'ensenyament, però sí que condicionarà la metodologia i estratègies didàctiques del professor. P.Ex: la motivació externa, l'ambient afectiu, la formació de grups, etc.
- d) Homogeneïtat o heterogeneïtat del grup: pot ser positiu o negatiu, segons els aspectes que volguem treballar.

2.2. DISTRIBUCIÓ DE GRUPS

Segons l'objectiu de cada sessió el professor haurà de variar la distribució del grup d'una manera o altra.

Aquesta distribució del grup ens ha de permetre:

- Aconseguir la màxima participació dels membres del grup.
- Incrementar l'assimilació d'aprenentatges.
- Ensenyar tenint en compte les diferències individuals
- Un bon clima afectiu, idoni per al nen.

2.2.1. MITJANS DIDÀCTICS

Per a una distribució del grup eficaç farem la gormació de grups segons els objectius educatius que volem arribar i les necessitats de les diverses varietats de grup-classe que ens trobem.

Aquesta distribució de grups la podem fer de dos tipus:

- a) Grups estables o permanents.
- b) Grups preescrits o lliures.

a) Grups estables o permanents

Són aquells grups que mantenim la seva formació durant un llarg període de temps. Per exemple, tot un trimestre o tot un curs escolar.

A la pràctica solen ajudar a:

- Aprendre a cooperar, el procés democràtic, distribuir funcions...
- Ajudar a organitzar-se dins d'una sessió. P.Ex: portar i recollir material, organitzar-se a l'espai, competicions, relleus, etc.
- Ajudar a organitzar-se fora de la sessió. P.Ex: en projectes d'activitats, elaboració de treballs teòrico-pràctics, etc.

b) Grups preescrits o lliures

Al contrari que els grups estables, aquests no twenen una continuïtat i s'organitzen de forma espontània i lliure. Faciliten i milloren l'organització i s'optimitza l'ús de l'espai i els materials.

Els *grups preescrits* es centren en el treball del professor i solen utilitzar formacions definides. P.Ex: quadrats, cercles, files... Mantenen una disciplina de grup i facilita el control i organització. En canvi, es dóna molt poca responsabilitat a l'alumne. Es pot aprofitar molt aquest tipus de formació quan l'espai és escàs (un gimnàs petit, un porxo petit...).

Als *grups lliures* els alumnes i professor trien on fan les tasques. Això dóna més possibilitats als alumnes, ja que hi ha una major responsabilitat d'aquests. Els inconvenients són que requereixen més espai i el control disciplinari és més difícil.

3. ORGANITZACIÓ DE TASQUES

Des d'un punt de vista conductista, la tasca és un conjunt coherent d'activitats que ens porten a un resultat final observable i valorable.

El fet d'aprendre una tasca suposa dominar la seqüència d'execucions. Però també s'ha de tenir en compte que per a l'aprenentatge d'una tasca hi intervé alhora un procés psicològic i cognitiu.

Així doncs, aquesta seqüenciació de tasques s'ha de fer seguint uns criteris.

3.1. SELECCIÓ DE TASQUES

Per seleccionar correctament la tasca per encaminar l'alumne cap a la tasca final, tindrem en compte:

- Quin és l'objectiu que volem assolir o a quins continguts previs es hem de remetre de la programació.
- Quina és l'estructura. És a dir tenir en compte la seqüenciació. P.Ex: podem seqüenciar de més espontani a més elaborat o, de més simple a més complexe.
- Quins requeriments s'exigirà a l'alumne, ja sigui a nivel motriu, cognitiu o psicològic.

3.2. PRINCIPIS DE LES TASQUES

Les tasques seleccionades han d'estar d'acord amb uns principis metodològics per afavorir el procés d'E-A:

- ✓ Tasques adaptades als alumnes

- ✓ Tasques significatives
- ✓ Tasques participatives
- ✓ Tasques motivants

4. PLANIFICACIÓ D'ACTIVITATS DE L'E-A DA L'ÀREA D'EF: MODELS DE SESSIÓ

La planificació d'activitats dins el procés educatiu és el moment on tota la programació d'objectius i continguts des del primer nivel de concreció fins a l'últim s'han de portar a la pràctica.

4.1. MODELS DE SESSIÓ TRADICIONALS

Entenem com a sessió un conjunt global de tasques o activitats estructurades de manera que permetin aprofitar millor el temps de pràctica.

Tradicionalment la sessió s'ha estructurat seguint 3 parts:

- . Inici o escalfament
- . Part Principal
- . Tronada a la calma

Aquesta estructuració respon a la fisiologia del cos. Primer s'intenta preparar l'organisme estimulando l'escalfament. Després es fa una part principal on es desenvolupen els objectius de la sessió, i finalment s'intenta recuperar el cos al mateix nivel de repòs que al començament de la sessió.

4.2. TENDÈNCIES ACTUALS

Les tendències més actuals de sessió mantenen algunes característiques de la tradicional i també incorporen algunes novetats:

- L'enfocament de les sessions no únicament incorporarà àmbits fisiològics de l'alumne, sinó també psicològics, pedagògics, cognitius, relacionals...

- No necessàriament hi ha d'haver-hi 3 fases diferenciades. La seqüència vindrà determinada pels continguts o activitats a desenvolupar, els alumnes, el professor...
- Es busquen nous estils d'ensenyament: exploratori, recerca, creatius,...